

ACC. N:R. M.10925:1-4.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Wihlborg Larsson
 Härad: N. Åsbo Adress: Ekbarp, Perstorp
 Socken: Perstorp Berättat av: A. Möller m. fl.
 Uppteckningsår: 1948 Född år 1873 i Oderljunga förs.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Klok" grubbe.

s. 1-4.

Den siste trollkaren i Perstarys socken
I ett litet hus vid Tusjöholm i Perstarys
socken bodde under 1800 talets mitt en
man vid namn Ola Kristensson. Han
kallades vanligen Smatta-Ola, troligt-
vis därför att han var född i hemmanet
Smattabygget i Kjellstarys by. Hans födel-
seår uppgives vara 1814. Ola var den siste
s. k. "kloke gubbe", som levde i denna soc-
ken. Sin visdom hämtade han ur
gamla svartkonstböcker. Enligt utsagen
av äldre numera avlidna personer, kunde
Ola bota diverse krämpor på både folk
och få. Såunda ontalade en person,
hur det gick till då han blev botad för
handväik. Ola påstod att det fanns olika
olika slag av handväik och att olika
medel måste tillgripas tills man

bittade rätta sortem. Först skulle tanden petas med en spik till det blödde, spiken skulle slås in i ett träd, när spiken var rostig skulle tandvärken vara borta. Hjälpte inte detta fick man pröva en annan metod tills man bittade den rätta. Emellertid slutade tandvärken så någon annan metod blev inte praktiserad. Vidare omtalades ett tillfälle då Enatta-Ola botade en ko, som mjölkade blodblandad mjölk. Mjölken hälldes i en stekpanna, som sattes på en trefoting över eld i öppen spis. Ola tog upp fjällkniven ur fickan och stes i kars i mjölken. Den blev då alldeles röd som blod. Han fiskrade till och mjölkade ren mjölk i fortsättningen! Ett sälskepp ville skoja

med Ola. De mötte honom på en skogsväg.
De frågade honom om han kunde visa
dem hur "den lede" såg ut. "Det kan jag
väl göra" svarade Ola. Han tog upp ett
vedträ och höll det på armarna. Inför
dessa ögon förvandlades det till en orm.
Så han slängde det tillbaka var det åter
ett vedträ. Många voro de, som sökte
Ola för att bli botade för sina krämpor.
Han blev emellertid svulten i sin prak-
tik av länsmännen, som kom för
att häkta honom. Han hade gjort sitt
verpengar av bly, som han överdregit
med fössivring. Länsmännen kunde
icke köpa av gården, då Ola satt sig
i skjutsen, ty hästarna stegrade sig.
Först sedan länsmännen lovat hjälpa
Ola vid rätten, kunde skjutsen köpa

däniskan. Hjälpen ^{blev} rätt skral ty härads-
rätten i Åby dömde Ola till sju års straff
arbete. Detta hände år 1870. Ola kom
efter straffets utjånande åter till
sitt hus i Tussjöhöjden. Men hans auk-
toritet var inte längre så stor som förut.
År 1885 blev Ola misshandlad av en
f.d. straffånge, som kom luffande på
vägen och som deltog i ett tuggille hos
Ola. I soiten efter misshandeln
dog Ola. Huset där han bodde är för
länge sedan rivit. Med honom dog
den siste av svartkonsträner som
levde i dessa trakter. Vart hans svart-
konstboken foga vägen är ositt, men en
gammal sådan bok hittades för några
år sedan på en vind i Perstorp. Det
kan ha varit en av Smatta Olas.